

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยของเรานั้นนับว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับคนไทยทุกคน เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นภาษาประจำชาติ เป็นความมั่นคงของชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้เพื่อเป็นเครื่องแสดงว่า ชาติไทยเราเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่ และมีวัฒนธรรมมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่คนไทยทุกคนต้องใช้ตลอดชีวิต และยังเป็นเครื่องผูกพันคนไทยให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้อย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น (วรรณิ โสมประยูร, 2544 : 16)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยได้กำหนดภาษาไทยเป็นสาระหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการสื่อสารโดยกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนทุกช่วงชั้นได้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษา สาระวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ และความจงรักภักดีเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2545 : 6-17)

การอ่านเป็นสาระหนึ่งที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งนับว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าสาระอื่น ๆ เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของทุกกลุ่มสาระนอกจากนั้นการอ่านยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการศึกษา และแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมให้ไปสู่ความสำเร็จ ดังที่ มานพ ศรีเทียม (2543 : 46-47) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน เนื่องจากโลกของการศึกษาในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่ภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่างๆ ได้ย้อมโลกให้เล็กลงเท่าที่เรายากรู้ได้รวดเร็วในชั่วพริบตา หากคนไม่อ่านหนังสือก็ยากที่จะพัฒนาสติปัญญา และพัฒนาความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 1) ที่ได้กำหนดว่า การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยม

ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งข่าวสารต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดได้อย่างรวดเร็ว มีการโฆษณาชวนเชื่อออกมาในหลาย ๆ รูปแบบ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ โฆษณาต่าง ๆ มีการแข่งขันกันมากขึ้น เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้า ดังนั้นการอ่านเพื่อจดจำและนำความรู้ไปใช้เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ เนื่องจากบางครั้งมีการเขียนข้อมูลที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง ผู้อ่านจึงต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเรื่องที่ทำหรือที่เรียกว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง เป็นการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญาในการหาเหตุผล ใช้ความรู้ความคิดวิเคราะห์ และประเมินสิ่งที่อ่านว่ามีความถูกต้องเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด การอ่านประเภทนี้อาศัยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นพื้นฐานดังที่ อาจารย์ขณะรัตน์ (2546 : 1) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการรับสารที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาระดับชั้น โดยเฉพาะในยุคที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารจึงมีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ทักษะพื้นฐานในการรับข้อมูลที่สำคัญทักษะหนึ่งก็คือ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพราะจะช่วยให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและจะเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร มั่นตะสูตร (2534 :14) ที่กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบในการตรวจสอบสิ่งที่อ่านอย่างถี่ถ้วนเพื่อประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านว่าน่าเชื่อถือหรือไม่เพียงใด นอกจากนั้น ธิดา โมสิกรัตน์ และนภลัย สุวรรณธาดา (2544 : 567) มีความคิดเห็นตรงกันว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินได้ว่าข้อความหรือเรื่องที่ทำนั้นสิ่งใดเป็นใจความสำคัญสิ่งใดเป็นใจความประกอบ และสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะต้องอาศัยความคิดควบคู่กันไป ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่าน เมื่อผู้อ่านรู้จักคิดไตร่ตรองหาเหตุผลก็จะช่วยให้ผู้อ่านรู้เท่าทันสิ่งที่ตนอ่านไม่หลงเชื่อสิ่งใดก่อนที่จะคิดหาเหตุผลมาพิสูจน์ความจริง นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ พัฒนาสติปัญญาให้รู้จักคิดใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ช่วยให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการอ่านวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจลำดับชั้นในการวิเคราะห์วินิจฉัยเรื่องราวที่อ่านว่า น่าเชื่อถือหรือไม่ ทั้งนี้เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ตรวจคุณค่าให้ผู้อ่านเห็นความแตกต่างระหว่างความจริงกับความคิดเห็น อีกทั้งยังพิจารณาความแตกต่างระหว่างความจริงกับเรื่องที่แต่งขึ้น เข้าใจคุณลักษณะของผู้เขียน ทั้งยังเข้าใจถึงความทันสมัยของข้อความ และรู้ถึงความถูกต้องของเนื้อหาการใช้ภาษาตลอดจนการโฆษณาชวนเชื่อที่ปรากฏในเรื่องด้วย กล่าวได้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านในขั้นสูงที่ผู้อ่านจะต้องมีทักษะ หรือความชำนาญขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ซึ่งจะนำไปสู่ การฝึกฝนทักษะการอ่านขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งเป็นการอ่านขั้นวิจารณ์ญาณนั่นเอง และจากการศึกษาลำดับชั้นพัฒนาการอ่านของนักเรียน พบว่าพัฒนาการทางร่างกายมีผลต่อพัฒนาการการอ่านของนักเรียน ครุจำเป็นต้องศึกษาลำดับชั้นพัฒนาความคิด และลำดับชั้นพัฒนาการอ่านควบคู่กันไป ซึ่งเมื่อพิจารณาลำดับชั้นความคิดของเพียเจต์ (Piaget, 1970 อ้างถึงใน สุรินทร์ มั่นเศรษฐวิทย์, 2543 :12) พบว่า เด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นระดับที่รู้จักใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผล และจัดลำดับความคิดของตนเองได้ มีการพัฒนาการอ่านอยู่ในขั้นที่ครุควรเริ่มการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ถึงแม้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะให้ความสำคัญแก่การอ่านของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แต่นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาในการอ่านมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่ สุรินทร์ มั่นเศรษฐวิทย์ (2535 : 58) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านสรุปได้ว่า นักเรียนมักจะอ่านเพื่อความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าที่จะอ่านเพื่อคิดวิจารณ์ การที่จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้นั้น จึงเป็นหน้าที่ที่ครุควรหาวิธีการหรือสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2538 : 36) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่า นักเรียนในปัจจุบันยังไม่เห็นถึงความสำคัญของวิชาภาษาไทยเท่าที่ควรสาเหตุอาจมาจากนักเรียนไม่มีจุดหมายในการเรียน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จนในที่สุดก็ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ ดันกิน (Dunkin, 1993 อ้างถึงใน ภาณุพงศ์ แสงดี, 2549 : 3) ได้กล่าวว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ นักเรียนมักจะอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องราวมากกว่าจะอ่านเพื่อคิดวิจารณ์ ทั้งนี้เพราะครุผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณปัญหาสืบเนื่องมาจากไม่มีโอกาส และไม่เข้าใจวิธีการในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่ครุประถมศึกษาพบคือ นักเรียนในชั้นมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

นอกจากสภาพปัญหาต่างๆ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวมาแล้วนั้น ยังปรากฏข้อมูลปัญหา ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่าน ดังรายงานผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 ของ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังกล่าว เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า สาธการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนมีผลการทดสอบค่อนข้างต่ำจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2535 อ้างถึงใน ภาณุพงศ์ แสงดี, 2549 : 3) ได้กล่าวว่า การสอนอ่านให้ถึงขั้นวิจารณ์ญาณนั้น ครูจำเป็นต้องสอนให้นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องแล้วเก็บใจความสำคัญของเรื่องให้ละเอียดถี่ถ้วน สอนให้รู้จักอ่านในลักษณะเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งต้องอาศัยเนื้อหาจากการอ่านมาแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง ความลำเอียง ความจริงหรือความเท็จ การอ่านดังกล่าวช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ และมีความคิดที่กว้างลึกซึ่ง รู้จักคิดวินิจฉัยข้อความที่อ่านได้ ซึ่งวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้คือ การสอนอ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์

การสอนอ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์เป็นวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับสื่อที่นำมาใช้ในการอ่าน ใช้ได้ทั้งสื่อประเภทที่เป็นความรู้และความบันเทิง วิธีการอ่านจะเร้าให้นักเรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการวางพื้นฐานไปสู่แนวทางในการฝึกให้รู้จักวิธีคิด ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับนอกจากจะพัฒนาการอ่านแล้วยังจะพัฒนาการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากการอ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2543 : 133) กล่าวถึงการสอนอ่านโดยใช้วิธีวิทยาศาสตร์ไว้ว่า เป็นวิธีแก้ปัญหาโดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมได้จากการอ่าน จากการทดลอง ตลอดจนจากการใช้วิธีอื่น ๆ การอ่านจึงเป็นการรวบรวมข้อมูลวิธีหนึ่งที่จะนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างพินิจพิเคราะห์ในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งมาจากหลาย ๆ แห่ง โดยพิจารณาว่าถูกต้องตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ นอกจากนี้ นอร์ริส (Norris, 1988 : 158-166) ได้กล่าวถึงวิธีวิทยาศาสตร์ที่มีใจความคล้ายคลึงกับนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้วว่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาโดยอาศัยเหตุผล รู้จักวิธีการตั้งคำถามอย่างฉลาด และ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 31 โรงเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 926 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดลาดเป้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำนวน 60 คน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ได้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้ตั้งแต่ต้นจนจบการดำเนินการวิจัย และนักเรียนทั้งสองห้องมีความสามารถทางการเรียนใกล้เคียงกัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอนอ่าน 2 วิธี ประกอบด้วย การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และการสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. เนื้อเรื่องที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนิทานที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับความสนใจของนักเรียน จำนวน 8 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่อง พูเนียบกับราชาฉลาม ขายกับตาเด็กน้อยกับต้นแอปเปิ้ล ต้นไม้มีจัญจา ยันต์สามแผ่น คางคกเจ้าปัญญา เรื่องราวของคนขี้เกียจ และไร้กับหญิงสาวชาวต่างดาว

4. ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยกำหนดระยะเวลาในการวิจัยทั้งหมด 16 ชั่วโมง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านระดับสูงที่ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาในการวิเคราะห์ วิจัยในสิ่งที่อ่านว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือหรือไม่ เป็นระดับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของบลูม ประกอบด้วย ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ความสามารถด้านการสังเคราะห์ และความสามารถด้านการประเมินค่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความสามารถด้านการวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแสดงผลในสิ่งที่อ่าน บอกความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของเรื่องในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน การแยกประเด็น การวิเคราะห์ออกจากประเด็นที่สนับสนุนได้ การแยกองค์ประกอบหรือสาระสำคัญออกเป็นส่วนย่อย และการแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น

1.2 ความสามารถด้านการสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการสรุปเรื่องราว เหตุการณ์ และแนวคิดของเรื่อง การนำเรื่องที่อ่านไปเทียบเคียงกับ จำนวน สุภาษิต คำพังเพย หรือสถานการณ์อื่น ๆ การคาดคะเนหรือทำนายผลโดยเชื่อมโยงจากข้อมูลพื้นฐานของเหตุการณ์หรือการกระทำของตัวละครในเรื่องที่อ่าน การสรุปจัดกลุ่มสิ่งที่เป็นพวกเดียวกันในเชิงเหตุผล และสรุปแนวคิดที่เหมือนหรือต่างกันได้

1.3 ความสามารถด้านการประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่องทั้งด้านข้อคิด ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ

2. ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่มีความสอดคล้องกับความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของบลูม ประกอบด้วย ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ความสามารถด้านการสังเคราะห์ และความสามารถด้านการประเมินค่า

3. การสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ หมายถึง วิธีสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิด วิจารณญาณเกี่ยวกับสื่อที่นำมาใช้ในการอ่าน ใช้ได้ทั้งสื่อประเภทให้ความรู้และความบันเทิง วิธีการอ่านจะเร้าให้นักเรียนคิดหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการวางพื้นฐานไปสู่แนวทางของการฝึกให้รู้จักคิด ประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับนอกจากจะพัฒนาการอ่านแล้ว ยังจะพัฒนาการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากการอ่าน ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนอ่าน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นปัญหา ขั้นการวิเคราะห์ปัญหา ขั้นการกำหนดคำทำนาย ขั้นการรวบรวมข้อมูล และขั้นการสรุป

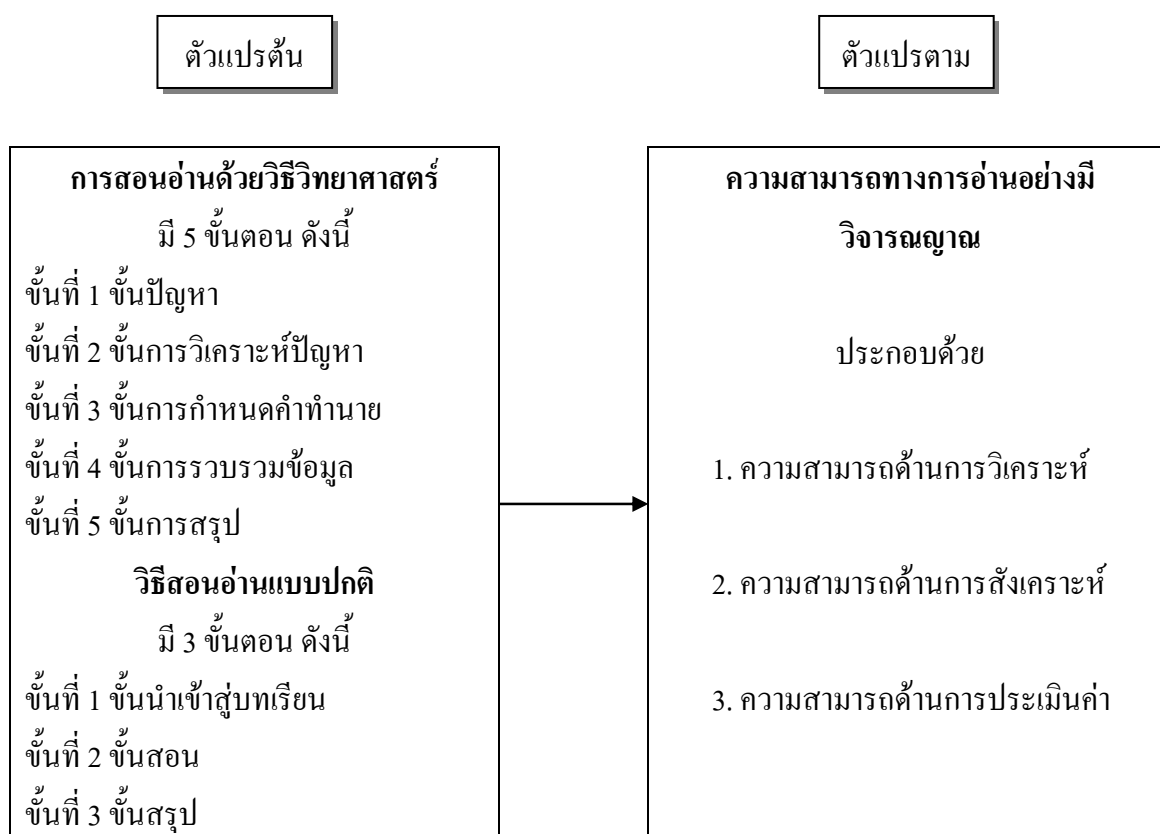
4. การสอนด้วยวิธีสอนอ่านแบบปกติ หมายถึง การสอนอ่านโดยครูเป็นผู้เตรียมข้อมูลความรู้ นำมาถ่ายทอดให้แก่ นักเรียน โดยการบรรยาย อภิปรายซักถาม และใช้สื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนอ่าน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป

5. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้สำหรับการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของบลูม ซึ่งประกอบไปด้วย ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ความสามารถด้านการสังเคราะห์ และความสามารถด้านการประเมินค่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง “การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ” ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยใช้การสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ ของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 133) การสอนอ่านแบบปกติ และการวัด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้วิธีการสอนที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการนำการสอนอ่านด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับชั้นที่ตนสอนต่อไป
3. เป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้นำวิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองสอนต่อไป